

ارزیابی کیفیت‌های کالبدی فضاهای شهری با رویکرد توسعه پایدار (مطالعه موردی محله باغ ملی شهرضا)

شیما دهقان‌زاد

دانشجوی کارشناسی ارشد طراحی شهری
دانشگاه هنر اصفهان
Sh_dehghanzad@yahoo.com

محمود قلعه نویی

عضو هیأت علمی گروه شهرسازی
دانشگاه هنر اصفهان
M.ghalehnoee@au.ac.ir

چکیده

فضاهای شهری به‌عنوان مرکز ارتباط در شهرها، نقش مهمی در زندگی اجتماعی اقتصادی ساکنان دارند، به‌عنوان شهروندان تعلق داشته و هر چند منحصر به جنبه کالبدی نیست و با حضور انسان و فعالیت او معنا می‌یابد اما این ویژگی‌های کالبدی فضای شهری است که زمینه‌ساز ورود و مکث گروه‌های اجتماعی به فضا است. در قرن اخیر ورود ماشین به فضاهای شهری و افزایش آلودگی‌ها، رویکردی به‌نام توسعه پایدار را مطرح کرده که بر احیای مجدد محلات و فضاهای محلی تأکید دارد و توجه به عناصر و کیفیت‌های این فضاها را از مسائل مهم در ایجاد پویایی و سرزندگی می‌داند. مقاله حاضر سعی دارد با تلفیق دو رویکرد توسعه پایدار و احیای فضاهای شهری، این فضاها را در محله باغ‌ملی شهرضا مورد ارزیابی قرار دهد. محله باغ‌ملی، جزء بخش‌های قدیمی شهر است که با وجود داشتن عناصر تاریخی واجد ارزش، به‌دلیل فرسودگی‌های کالبدی و اجتماعی، سازندگی خود را از دست داده است و فضاهای عمومی آن نیاز به احیا دارند. در این پژوهش شاخص‌های کالبدی فضاهای محله‌ای پایدار از طریق مشاهدات میدانی در محله باغ‌ملی مورد بررسی قرار می‌گیرند و برای تجزیه و تحلیل داده‌ها از تحلیل کمی و کیفی به‌طور مکمل استفاده می‌شود. با تأکید بر نتایج حاصل از پژوهش و با رعایت شاخص‌های پایداری به‌دست آمده، راهکارهایی در راستای طراحی محله باغ‌ملی شهرضا، به‌عنوان الگوی فضاهای عمومی محله‌ای پایدار ارائه می‌گردد.

واژه‌های کلیدی: فضاهای شهری، توسعه پایدار، کیفیت‌های کالبدی، پایداری محلی، محله باغ‌ملی شهرضا.